

**PROCEDURA ZA UKUCAVANJE BROJA
NA MOTOR ILI ŠASIJU VOZILA**

1. Predmet i područje primjene

Predmet procedure je ukucavanje brojeva na motor ili šasiju vozila u sljedećim slučajevima:

- 1.1 Kad su u pitanju novokonstruisana vozila.
- 1.2 Kad je zamijenjen motor ili karoserija vozila koji nisu fabrički numerisani. (Ukucavanje broja motora ili šasije se provodi i pri uvozu, u carinskom postupku, kad na motoru ili karoseriji nema identifikacionog broja.)
- 1.3 Kad je došlo do oštećenja postojećeg broja na motoru ili šasiji

2. Zakonski osnov

Za primjenu ove procedure koriste se sljedeći zakoni i pravilnici

- Zakon o osnovama bezbjednosti saobraćaja na putevima u Bosni i Hercegovini («Službeni glasnik BiH», br. 6/06, 75/06, 44/07, 84/09 i 48/10);
- Pravilnik o dimenzijama, ukupnoj masi i osovinskom opterećenju vozila, o uređajima i opremi koju moraju imati vozila i o osnovnim uslovima koje moraju ispunjavati uređaji i oprema u saobraćaju na putevima («Službeni glasnik BiH», br. 23/07 i 54/07);
- Pravilnik o registrovanju vozila («Službeni glasnik BiH», br. 69/09);
- Pravilnik o sertifikovanju vozila i uslovima koje organizacije za sertifikovanje vozila moraju ispuniti («Službeni glasnik BiH», br. 41/08);
- Bosanskohercegovački standard BAS ISO 3779 (Drumska vozila – Identifikacioni broj vozila (VIN) – Sadržaj i struktura);

3. Potrebna dokumentacija

Podnosilac zahtjeva za sertifikovanje vozila mora da priloži dokumentaciju kojom dokazuje lični identitet, vlasništvo nad vozilom i osnovanost potrebe za ukucavanjem broja:

- saobraćajna dozvola, potvrda o registraciji, vlasnička knjižica, ugovor o kupovini, račun ili bilo dokument čime se dokazuje vlasništvo
- lična karta, pasoš
- zahtjev carinarnice za ukucavanje broja motora ili šasije za vrijeme trajanja carinskog postupka (prije registracije vozila ili prije ugradnje motora ili karoserije vozila)
- zahtjev MUP-a za ukucavanje broja motora ili šasije u slučajevima kad su vozila registrovana
- zahtjev sudskog organa ili drugog nadležnog tijela

4. Potrebna oprema i uslovi za pregled vozila

Ispitno mjesto mora imati na raspolaganju potrebnu opremu, prostor i stručnu literaturu, bez izuzetka:

- Prostor za pregled vozila s kanalom ili servisnom dizalicom;
- Priručni mehaničarski alat;
- Pokretnu svjetiljku maksimalnog napona 24 V;
- Džepnu svjetiljku;
- Digitalni fotoaparata;
- Opremu i sredstva za pripremu podloge,
- Opremu i pribor za utiskivanje oznake.
- Standard BAS ISO 4030
- Stručnu literaturu
- Referentne baze podataka o vozilima;

- Informatičku i kancelarijsku opremu kao tehničku podršku za vođenje evidencije o pregledanim vozilima.i elektronski prenos podataka

5. Postupak ispitivanja vozila

Prijem vozila i dokumentacije obavlja se na ispitnom mjestu prema Osnovnoj proceduri za ispitivanje i sertifikovanje vozila.

Podnosilac zahtjeva za ispitivanjem dužan je vozilo dovesti tehnički ispravno i u čistom stanju.

Pregled se obavlja na za to predviđenoj tehnološkoj liniji ispitnog mjesta, a pregled, ili dio pregleda, izuzetno se može obaviti izvan tehnološke linije.

5.1 Utiskivanje broja na motor

Utiskivanje broja na motor se vrši nakon pregleda, kad se pouzdano utvrdi da na motoru nema identifikacione oznake ili da postojeća oznaka nije kompletna ili jasno vidljiva.

Za utiskivanje se koriste latinična slova (bez I, O i Q) i arapski brojevi visine 5 mm. Za utiskivanje oznake se može iskoristiti i specijalizovani uređaj. Utiskivanje se vrši na očišćenoj, vidljivoj i ravnoj podlozi bloka motora. Ukoliko postoji prethodna oznaka treba je poništiti utiskivanjem oznake "X" preko svih znamenki. Oznake se utiskuju ravnomjerno i u nizu, bez razmaka. Na početku i na kraju oznake se stavlja granični znak *.

Struktura utisnute oznake je:

XXXMYYYYYZ

Gdje su:

XXX-oznaka tijela koje utiskuje broj (dodjeljuje ga administrativno tijelo ispitnom tijelu)

M-oznaka za motor

YYYYY-redni broj serije izvršenih ukucavanja brojeva ispitnog tijela (ista serija brojeva se koristi i za motore i za šasije, od 00001 pa nadalje, bez preskakanja).

Z-broj koji se odnosi na nadležno administrativno tijelo za sertifikovanje vozila.

Struktura broja motora predstavlja neponovljivu alfanumeričku kombinaciju za 99999 slučajeva ispitivanja vozila u jednom ispitnom tijelu. O ukucanim brojevima motora se vodi posebna evidencija.

Nakon ukucavanja broja motora potrebno je informacije o tome upisati na za to predviđeno mjesto u obrascu za ispitivanje.

5.2 Utiskivanje broja na šasiju

Utiskivanje broja na šasiju vozila se vrši nakon pregleda, kad se pouzdano utvrdi da na karoseriji nema identifikacione oznake ili da postojeća oznaka nije kompletna ili jasno vidljiva.

Za utiskivanje se koriste latinična slova (bez I, O i Q) i arapski brojevi visine 7 mm. Izuzetno, za motocikle se koristi set sa visinom oznaka od 4 mm.

Za utiskivanje oznake se može iskoristiti i specijalizovani uređaj. Utiskivanje se vrši na očišćenoj, vidljivoj i ravnoj podlozi karoserije, na dijelu koji se ne može odvojiti od karoserije bez razaranja. Ukoliko postoji mogućnost broj utisnuti na prednjem desnom dijelu vozila ili na

centralnom prednjem dijelu (npr. ruda lake prikolica). U slučaju kad koliko postoji prethodna oznaka treba je poništiti utiskivanjem oznake "X" preko svih znamenki. Oznake se utiskuju ravnomjerno i u nizu, bez razmaka. Na početku i na kraju oznake se stavlja granični znak *.

Struktura utisnute oznake je:

XXXVYYYYYZ

Gdje su:

XXX-oznaka tijela koje utiskuje broj (dodjeljuje ga administrativno tijelo ispitnom tijelu)

V-oznaka za šasiju vozila

YYYYY-redni broj serije izvršenih ukucavanja brojeva ispitnog tijela (ista serija brojeva se koristi i za motore i za šasije, od 00001 pa nadalje, bez preskakanja).

Z-broj koji se odnosi na nadležno administrativno tijelo za sertifikovanje vozila.

Struktura broja šasije predstavlja neponovljivu alfanumeričku kombinaciju za 99999 slučajeva ispitivanja vozila u jednom ispitnom tijelu. O ukucanim brojevima šasije se vodi posebna evidencija.

Nakon ukucavanja broja šasije potrebno je informacije o tome upisati na za to predviđeno mjesto u obrascu za ispitivanje.

6. Fotografisanje vozila

Nakon ukucavanja broja motora treba obaviti fotografisanje oznake (broja) motora, prostora gdje je broj ukucan i cijelog vozila po istoj dijagonali sa prednje i zadnje strane vozila.

Pri ukucavanju broja šasije treba fotografisati broj šasije, dio prostora u kome se nalazi oznaka i cijelo vozilo po istoj dijagonali sa oba kraja vozila.

7. Ocjena postupka

Tokom validacije postupka ukucavanja broja motora ili šasije koristiće se sljedeći kriterijumi za ocjenu uspješnosti izvedenih radnji:

- alfanumeričke oznake koje se koriste za označavanje broja motora i šasije vozila moraju biti vidljive, ravnomjerno ukucane i u nizu,
- brojevi motora moraju biti ukucani na bloku motora
- brojevi šasije moraju biti ukucani na dijelu karoserije vozila koji se ne može odvojiti od karoserije bez razaranja
- ukoliko se, u izuzetnim slučajevima, ukucavanje broja motora ili šasije izvrši na pločici, ona mora biti pričvršćena neraskidivom vezom na blok motora ili karoseriju vozila
- broj motora i šasije moraju imati propisanu strukturu
- oznake moraju biti standardom propisane veličinu

8. Izdavanje potvrde o ispitivanju

Nakon ukucavanja broja motora ili šasije, vlasniku vozila se izdaje Potvrda o ispitivanju vozila. Potvrda se izdaje bez vremenskog ograničenja i vrijedi do izmjene tehničkog stanja vozila.

Ukoliko se prilikom snimanja i ispitivanja vozila utvrde razlozi zbog kojih se ne može ukucati broj motora ili šasije, vlasniku/podnosiocu zahtjeva se uručuje pisano obavještenje sa navođenjem utvrđenih nedostataka i preporukama za otklanjanje nedostataka, ili se izdaje potvrda o ispitivanju sa negativnim ishodom i poukom o pravnom lijeku.

Spisak obrazaca koji se koriste:

1. Obrazac za snimanje vozila M (OBR-004, OBR-005)
2. Obrazac za snimanje vozila N (OBR-006)
3. Obrazac za snimanje vozila L (OBR-007)
4. Obrazac za snimanje lake prikolice O1 i O2 (I-OBR-039)
5. Obrazac za snimanje prikolice O3 i O4 (I-OBR-040)